

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ
СЛІПИХ ТА ЗІ ЗНИЖЕНИМ ЗОРОМ**

**«ПРАВознавство (ПРАКТИЧНИЙ КУРС)»
9 КЛАС**

Укладач: Орлов А.В., учитель історії, кандидат педагогічних наук,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»

Київ - 2016

Пояснювальна записка

Мета і завдання курсу У сучасних умовах українського суспільства правова освіта дітей з обмеженими фізичними можливостями є одним з найважливіших чинників розвитку та виховання особистості, становлення громадянського суспільства і демократичної правової держави, умовою формування правосвідомості громадянина. Вона спрямована на отримання знань, навичок, ставлень і ціннісних орієнтацій, необхідних людині з обмеженими фізичними можливостями для ефективного соціального функціонування, соціалізації та реалізації її життєвих цілей і завдань.

Реалізація таких соціальних завдань потребує посилення практичної спрямованості навчання правознавства, насамперед запровадження для підлітків спеціального практичного курсу, основним результатом якого має стати перетворення права на важливий регулятор життя і поведінки учня в умовах його соціалізації та адаптації у сучасному суспільстві. Важливим у соціалізації незрячої людини стає саме практичне застосування правових знань у повсякденному житті завдяки розвитку логічного мислення та пам'яті.

Основні риси практичного курсу правознавства для учнів 9 класу для спеціальних шкіл для дітей сліпих та зі зниженим зором полягають у тому, що він:

- виходить із змісту правознавства, передбаченого Державним стандартом освіти (галузь «Суспільствознавство») й наповнений переважно інформацією, орієнтованою на життєві потреби учнів 14-16 років, норми права, що стосуються неповнолітніх та людей з обмеженими фізичними можливостями;

- побудований на нерозривній єдності нових для учнів юридичних знань та соціального досвіду школярів, практичних дій щодо вирішення конкретних життєвих проблем. Це дозволяє учням вийти за межі виключно урочної діяльності й включитися в активне громадське життя, використовуючи набуті знання;

- націлений на виховання учнів у дусі демократичних і національних цінностей, що визначають громадянську самосвідомість та правомірну поведінку особистості;

- містить профорієнтаційний компонент для забезпечення можливості свідомого вибору учнями правового профілю навчання в подальшому житті.

Метою курсу є забезпечення умов для формування елементів правової культури, правових орієнтирів та правомірної поведінки учнів.

Завданнями, реалізація яких забезпечить досягнення означеної мети, є:

1) познайомити учнів з основами правової науки, історією становлення права та суспільних відносин, важливою роллю права в житті суспільства, сприяти усвідомленню ними найбільш важливих понять і термінів юридичної науки;

2) сприяти формуванню у дітей фундаментальних цінностей, таких як права та свободи людини і громадянина, демократія, активна громадянська позиція, активна життєва позиція, дотримання загальнолюдських цінностей що складають основу демократичної правової держави і громадянського суспільства в Україні;

3) виробити в учнів уміння: використовувати правові знання для реалізації і захисту своїх прав, свобод та законних інтересів; оцінювати і регулювати свої взаємини з іншими; здійснювати вибір моделі поведінки у повсякденних життєвих ситуаціях, орієнтуючись на норми права, що стосуються неповнолітніх; опрацьовувати окремі положення нормативно-правових актів; застосовувати на правовому матеріалі критичне мислення, аналіз, синтез, оцінку, рефлексію, уміння спілкуватись, дискутувати, розв'язувати проблеми; сформувати навички правомірної поведінки;

4) прищепити підліткам інтерес до права як юридичної науки, заохотити їх до свідомого використання, застосування й дотримання правових норм, проводити професійну спрямованість учнів.

Структура курсу та його зміст відповідають переліченим завданням.

Структура курсу і навчальної програми. Навчальний матеріал структурований за послідовністю введення найважливіших понять юридичної науки і містить: елементи теорії права, що забезпечують формування в учнів уявлень про право як особливу предметно-практичну область, відомості про основні права і свободи людини, про різноманітні галузі права, способи реалізації та захисту людиною і громадянином своїх прав і свобод. Курс надає учням правову інформацію практичного характеру, знайомить їх з типовими для їх віку соціально-правовими проблемами і способами їх розв'язання, спираючись на конкретні норми законодавства України та міжнародних нормативних актів.

Зміст програми розподілено по класам згідно з віковими психолого-фізичними особливостями незрячих учнів.

Зміст розподілено за такими розділами:

9 клас

Розділ 1. Правила і закони у твоєму житті.

Розділ 2. Ти – людина, громадянин, значить маєш права.

Розділ 3. Ти і цивільно-правові відносини.

Розділ 4. Закони в житті твоєї сім'ї.

Розділ 5. Твої права у трудових відносинах.

Розділ 6. Твої орієнтири в адміністративному та кримінальному праві.

Розділ 7. Твоя подорож у світ юридичних професій.

За навчальним планом загальна кількість годин на курс – 35 (1 година на тиждень). Програма визначає години на вивчення кожного з розділів, а також практичні заняття (1 година після вивчення кожного розділу) або уроки узагальнення. Запропонована кількість годин на вивчення кожного розділу є орієнтовною і може бути змінена і використана вчителем на власний розсуд. Учителям шкіл для дітей з порушеннями зору при розробці плану уроку слід зважати, що програмою передбачено написання учнями конспекту.

Ліва колонка змісту навчальної програми містить перелік інформаційних питань, що мають бути опрацьовані учнями під час вивчення розділів. Ці питання розподілені у відповідності до окремих тем, хоча цей розподіл може бути змінений вчителем. Права колонка містить корекційно-розвивальні цілі для учнів з порушеннями зору.

Середня колонка змісту програми містить державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів – перелік основних знань, умінь, навичок, ставлень, що мають бути сформовані в учнів як результат засвоєння кожної теми. Особливий наголос зроблено на навчально-інтелектуальні й творчі пізнавальні вміння, а також уміння учня аналізувати й розв'язувати правові ситуації, спираючись на відповідні знання, давати правову оцінку власним вчинкам і поведінці, а також вчинкам і поведінці однолітків.

9 клас
(35 годин, 1 година на тиждень)

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Корекційно-розвивальна спрямованість
1	<p>Мета, завдання, особливості курсу. Як працювати на уроках курсу. Як користуватися підручником.</p>	<p>Розповідає про мету, завдання, особливості курсу. Пояснює як працювати на уроках курсу. Висловлює власні очікування щодо вивчення курсу.</p>	<p>Розвиток логічного мислення. Стимулювання пошукової діяльності. Розвиток навичок роботи з різними джерелами інформації. книги, електронні носії, мережа Internet.</p>
Розділ 1. Правила і закони у суспільстві та твоєму житті			
6	<p>Що таке правила та як вони виникають. Які правила існують у суспільстві. У чому призначення правил. Що таке держава. Які органи влади є в державі Що таке право. Норми права та їх види. Галузі права. Що таке закон. Конституція України – Основний закон держави. Підзаконні акти та їх значення для життя громади. Що таке правовідносини. Учасники правовідносин. Підстави виникнення правовідносин. Яка поведінка є правомірною. Що таке правопорушення. Види</p>	<p>Учень/учениця Пояснює що таке правила, розповідає як і чому у суспільстві виникають правила. Наводить приклади різних правил та сфер суспільного життя, де вони діють. Висловлює власне ставлення до правил співжиття людей та їх дотримання. Пояснює поняття «держава», «органи влади», «гілки влади» «право», «норма права» і «галузь права». Наводить приклади правових норм та галузей права України. Висловлює власну оцінку ролі права в житті людей. Пояснює поняття «правовідносини» та «юридичні факти». Називає види правовідносин та юридичних фактів. Характеризує правові відносини та наводить приклади. Аналізує й розв'язує правові ситуації. Називає ознаки закону та підзаконного акту.</p>	<p>Формування та закріплення навичок роботи з тифлозасобами. Складання правових схем, розгорнутого плану відповіді. Розвиток навичок написання конспекту за допомогою вчителя та самостійно. Розвиток пам'яті, формування логічного мислення. Формування навичок сприйняття матеріалу на слух та запам'ятовування опорних понять. Розвиток та формування навичок змістовного, логічного і зв'язного мовлення.</p>

	<p>правопорушень. Що є складом правопорушення.</p> <p>Юридична відповідальність. Види юридичної відповідальності. Коли і як особа відповідає за правопорушення.</p>	<p>Описує ознаки Конституції України.</p> <p>Розрізняє закон і підзаконний акт.</p> <p>Висловлює власну думку щодо важливості дотримання приписів законів, значення Конституції для життя держави, суспільства, громадян.</p> <p>Пояснює поняття «правопорушення», описує його ознаки.</p> <p>Наводить приклади правомірної поведінки особи.</p> <p>Розрізняє проступки й злочини, наводить приклади.</p> <p>Описує склад правопорушення.</p> <p>Аналізує і розв'язує правові ситуації щодо правопорушень.</p> <p>Оцінює вчинки та поведінку учасників ситуацій щодо її правомірності.</p> <p>Пояснює поняття «юридична відповідальність», називає види юридичної відповідальності.</p> <p>Наводить приклади обставин, що звільняють від юридичної відповідальності.</p> <p>Аналізує і розв'язує правові ситуації щодо підстав юридичної відповідальності.</p>	<p>Стимулювання самостійної пошукової діяльності учнів при роботі з різними джерелами інформації.</p> <p>Розвиток та формування навичок роботи з електронними джерелами, аудіокнигами, мережею Internet.</p> <p>Удосконалення вміння спостерігати та аналізувати отримані факти та інформацію.</p> <p>Міжпредметні зв'язки.</p> <p>Удосконалення вміння логічно і змістовно формулювати та висловлювати власну думку.</p> <p>Формування навичок застосування набутих знань у повсякденному житті.</p> <p>Розвиток навичок роботи з державними електронними системами НПА.</p>
1	Узагальнення / практичне заняття		
Розділ 2. Ти – людина, громадянин, значить маєш права			
5	<p>Що таке права і свободи людини.</p> <p>Загальна декларація прав людини (ЗДПЛ).</p> <p>Види прав і свобод людини.</p> <p>Конвенція ООН про права дитини.</p> <p>Конвенція ООН про права інвалідів</p> <p>Що означає бути громадянином держави. Як набути громадянства України. Як визначається</p>	<p>Учень/учениця</p> <p>Пояснює поняття «права і свободи людини».</p> <p>Описує види прав і свобод людини і наводить приклади.</p> <p>Пояснює, чому права дитини є окремою категорією прав.</p> <p>Називає міжнародні документи з прав і свобод людини і прав дитини.</p> <p>Висловлює власну думку щодо прав і свобод людини як загальнолюдської цінності.</p> <p>Пояснює поняття «громадянство», «громадяни»,</p>	<p>Формування та закріплення навичок роботи з тифлозасобами.</p> <p>Складання правових схем, розгорнутого плану відповіді.</p> <p>Розвиток навичок написання конспекту за допомогою вчителя та самостійно.</p> <p>Розвиток пам'яті, формування</p>

	<p>громадянство дітей. За яких підстав припиняється громадянство України. Конституційні права і свободи людини і громадянина. Як реалізувати та захистити права і свободи людини і громадянина. Які основні обов'язки закріплює Конституція України.</p> <p>Як громадяни беруть участь у житті демократичної держави. Що таке самоврядування. Громадські об'єднання та дитячі й молодіжні організації.</p> <p>Право на освіту в Україні. Якими є права та обов'язки учнів, учителів і батьків у навчальному процесі.</p>	<p>«апатриди», «біпатриди»</p> <p>Розрізняє статус громадянина, іноземця, особи без громадянства.</p> <p>Називає підстави набуття й припинення громадянства України.</p> <p>Оцінює важливість юридичного зв'язку особи та держави.</p> <p>Називає конституційні права і свободи людини та громадянина, конституційні обов'язки громадян України.</p> <p>Наводить приклади правових ситуацій щодо реалізації основних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>Називає державні органи й організації, що захищають права і свободи людини.</p> <p>Висловлює власну думку щодо значення захисту прав людини і громадянина в Україні та виконання конституційних обов'язків.</p> <p>Розповідає про форми участі громадян у житті демократичної держави.</p> <p>Пояснює поняття «самоврядування».</p> <p>Розповідає про значення місцевого самоврядування та роль органів шкільного самоврядування.</p> <p>Наводить приклади дитячих, молодіжних організацій і громадських об'єднань в Україні.</p> <p>Висловлює власну думку щодо громадянської активності особи в суспільстві й державі.</p> <p>Пояснює зміст права на освіту в Україні. Називає учасників навчально-виховного процесу, описує їхні окремі права та обов'язки.</p> <p>Висловлює власну думку щодо реалізації громадянином права на освіту в Україні.</p> <p>Аналізує правові ситуації, використовуючи окремі положення міжнародних документів із прав і свобод людини.</p> <p>Аналізує й розв'язує правові ситуації щодо набуття</p>	<p>логічного мислення.</p> <p>Формування навичок сприйняття матеріалу на слух та запам'ятовування опорних понять.</p> <p>Розвиток та формування навичок змістовного, логічного і зв'язного мовлення.</p> <p>Стимулювання самостійної пошукової діяльності учнів при роботі з різними джерелами інформації.</p> <p>Розвиток та формування навичок роботи з електронними джерелами, аудіокнигами, мережею Internet.</p> <p>Удосконалення вміння спостерігати та аналізувати отримані факти та інформацію.</p> <p>Міжпредметні зв'язки.</p> <p>Удосконалення вміння логічно і змістовно формулювати та висловлювати власну думку.</p> <p>Формування навичок застосування набутих знань у повсякденному житті.</p> <p>Розвиток навичок роботи з державними електронними системами НПА.</p>
--	--	---	--

		громадянства України дітьми.	
1	Узагальнення / практичне заняття		
Розділ 3. Ти і цивільно-правові відносини			
6	<p>Що регулює цивільне право. Як реалізувати й захистити особисті немайнові та майнові права. Що таке право власності. Як людина стає власником. Якими правами наділені неповнолітні власники. Якими є підстави припинення права власності. Які договори є цивільно-правовими. Як укласти договір. Які договори можуть укладати неповнолітні особи. Що таке цивільно-правова відповідальність. Цивільно-правова відповідальність малолітніх та неповнолітніх осіб. Хто такі спадкодавець і спадкоємець. Що таке заповіт. Як заповісти майно. Як успадкувати майно. Хто такі споживачі, продавці, виробники, виконавці. Які права споживачів закріплені законодавством України. Як захистити права споживачів. Які організації та установи допомагають споживачам у захисті їхніх прав.</p>	<p>Учень/учениця Називає відносини, що регулюються цивільним правом. Розрізняє особисті немайнові і майнові права та наводить приклади. Називає способи захисту цивільних прав. Пояснює юридичний зміст права власності. Наводить приклади права володіння, користування, розпорядження майном. Називає підстави набуття і припинення права власності, наводить приклади. Розповідає як дитина стає власником і як вона може розпорядитися належним їй майном. Оцінює важливість для людини бути власником. Пояснює поняття «договір». Називає види цивільно-правових договорів, наводить приклади. Розповідає як укласти договори. Висловлює власну думку щодо важливості виконання цивільно-правових договорів. Називає підстави цивільно-правової відповідальності. Аналізує і розв'язує правові ситуації щодо цивільної відповідальності малолітніх та неповнолітніх осіб. Висловлює оцінку дій неповнолітніх осіб, пов'язаних із цивільно-правовою відповідальністю. Пояснює поняття «спадщина», «спадкодавець», «спадкоємець», «заповіт». Називає умови дійсності заповіту. Описує порядок спадкування за законом і заповітом.</p>	<p>Формування та закріплення навичок роботи з тифлозасобами. Складання правових схем, розгорнутого плану відповіді. Розвиток навичок написання конспекту за допомогою вчителя та самостійно. Розвиток пам'яті, формування логічного мислення. Формування навичок сприйняття матеріалу на слух та запам'ятовування опорних понять. Розвиток та формування навичок змістовного, логічного і зв'язного мовлення. Стимулювання самостійної пошукової діяльності учнів при роботі з різними джерелами інформації. Розвиток та формування навичок роботи з електронними джерелами, аудіокнигами, мережею Internet. Удосконалення вміння спостерігати та аналізувати отримані факти та інформацію.</p>

	<p>Аналізує і розв'язує правові ситуації, що регулюються нормами спадкового права. Розповідає хто такі споживачі, продавці, виробники, виконавці. Називає нормативні акти, коментує їх окремі положення щодо захисту прав споживачів. Наводить приклади порушення прав споживачів. Описує дії споживача із захисту його прав. Пропонує варіанти розв'язання ситуацій із порушення прав споживачів. Складає за зразком позовну заяву до суду. Аналізує і розв'язує правові ситуації, що регулюються цивільним правом. Аналізує і розв'язує правові ситуації на підставі окремих положень цивільного законодавства. Аналізує й розв'язує ситуації з укладання й виконання договорів неповнолітніми особами. Складає за зразком скаргу (претензію) щодо порушених прав споживача.</p>	<p>Міжпредметні зв'язки. Удосконалення вміння логічно і змістовно формулювати та висловлювати власну думку. Формування навичок застосування набутих знань у повсякденному житті. Розвиток навичок роботи з державними електронними системами НПА.</p>
1	Узагальнення / практичне заняття	

Розділ 4. Закони в житті твоєї сім'ї

3	<p>Що таке сім'я і шлюб. Як укласти шлюб. Чи можуть неповнолітні укласти шлюб. Які особисті немайнові та майнові права і обов'язки мають подружжя. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей. Особисті немайнові права дітей. Права батьків і дітей на майно, право на утримання.</p>	<p>Учень/учениця Пояснює поняття «сім'я», «шлюб»; називає умови укладання шлюбу. Описує порядок укладання шлюбу неповнолітньою особою. Називає окремі особисті немайнові й майнові права і обов'язки подружжя, наводить приклади. Наводить приклади окремих прав і обов'язків батьків і дітей. Описує обов'язок матері, батька утримувати дитину та</p>	<p>Формування та закріплення навичок роботи з тифлозасобами. Складання правових схем, розгорнутого плану відповіді. Розвиток навичок написання конспекту за допомогою вчителя та самостійно. Розвиток пам'яті, формування логічного мислення.</p>
---	--	--	---

	<p>Як держава захищає права дитини в сім'ї. Що таке опіка, піклування, усиновлення.</p> <p>Якими є підстави позбавлення батьківських прав.</p>	<p>обов'язок повнолітніх дітей утримувати батьків.</p> <p>Називає державні органи, установи, організації, що опікуються правами дитини.</p> <p>Оцінює ситуації порушення прав дитини в сім'ї.</p> <p>Називає підстави позбавлення батьківських прав.</p> <p>Розрізняє усиновлення та опіку і піклування.</p> <p>Висловлює власну думку щодо важливості права людини на створення сім'ї.</p> <p>Аналізує й розв'язує правові ситуації, пов'язані з правами й обов'язками батьків і дітей.</p> <p>Висловлює власне ставлення до взаємних прав і обов'язків батьків і дітей.</p> <p>Аналізує й розв'язує правові ситуації із сімейного права.</p> <p>Висловлює власну думку щодо важливості виховання дитини в сім'ї.</p>	<p>Формування навичок сприйняття матеріалу на слух та запам'ятовування опорних понять.</p> <p>Розвиток та формування навичок змістовного, логічного і зв'язного мовлення.</p> <p>Стимулювання самостійної пошукової діяльності учнів при роботі з різними джерелами інформації.</p> <p>Розвиток та формування навичок роботи з електронними джерелами, аудіокнигами, мережею Internet.</p> <p>Удосконалення вміння спостерігати та аналізувати отримані факти та інформацію.</p> <p>Міжпредметні зв'язки.</p> <p>Удосконалення вміння логічно і змістовно формулювати та висловлювати власну думку.</p> <p>Формування навичок застосування набутих знань у повсякденному житті.</p> <p>Розвиток навичок роботи з державними електронними системами НПА.</p>
Розділ 5. Твої права у трудових відносинах			
3	<p>Що таке право на працю. Як законодавство регулює трудові відносини. Що таке трудовий</p>	<p>Учень/учениця</p> <p>Пояснює зміст права на працю та які відносини регулюються нормами трудового права.</p>	<p>Формування та закріплення навичок роботи з тифлозасобами.</p>

	<p>договір. Як законодавство регулює працю неповнолітніх. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх. Як законодавство регулює працю людей з обмеженими фізичними можливостями. Право на підприємницьку діяльність. Як зареєструватися підприємцем.</p>	<p>Описує трудовий договір, називає його сторони. Висловлює власну думку щодо важливості права людини на працю. Описує права неповнолітніх у трудових відносинах. Характеризує особливості робочого часу та часу відпочинку неповнолітніх. Описує права інвалідів у трудових відносинах. Пояснює що таке підприємницька діяльність. Наводить приклади основних організаційно-правових форм підприємницької діяльності. Описує процедуру реєстрації особи як підприємця. Висловлює власну думку щодо важливості права людини на підприємницьку діяльність. Аналізує й розв'язує правові ситуації, пов'язані з працевлаштуванням та працею неповнолітніх осіб. Складає за зразком резюме про прийом на роботу.</p>	<p>Складання правових схем, розгорнутого плану відповіді. Розвиток навичок написання конспекту за допомогою вчителя та самостійно. Розвиток пам'яті, формування логічного мислення. Формування навичок сприйняття матеріалу на слух та запам'ятовування опорних понять. Розвиток та формування навичок змістовного, логічного і зв'язного мовлення. Стимулювання самостійної пошукової діяльності учнів при роботі з різними джерелами інформації. Розвиток та формування навичок роботи з електронними джерелами, аудіокнигами, мережею Internet. Удосконалення вміння спостерігати та аналізувати отримані факти та інформацію. Міжпредметні зв'язки. Удосконалення вміння логічно і змістовно формулювати та висловлювати власну думку. Формування навичок застосування набутих знань у повсякденному житті. Розвиток навичок роботи з</p>
--	---	--	---

			державними електронними системами НПА.
1	Узагальнення / практичне заняття		
Розділ 6. Твої орієнтири в адміністративному та кримінальному праві			
4	<p>Які відносини регулює адміністративне право. Що таке адміністративне правопорушення. Види адміністративних стягнень. За які адміністративні проступки відповідають неповнолітні особи. Що регулює кримінальне право. Що таке злочин. Ознаки та види злочинів. Склад злочину. Що таке кримінальна відповідальність. Що називається покаранням. Які покарання передбачені Кримінальним кодексом України. Які особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх. Правоохоронні органи в Україні. Національна поліція та її підрозділи. Взаємодія поліції та громади. Патрульна служба.</p>	<p>Учень/учениця Називає відносини, що регулюються адміністративним правом. Пояснює, що таке адміністративний проступок, наводить приклади. Називає адміністративні стягнення, що застосовуються до неповнолітніх осіб. Називає відносини, що регулюються кримінальним правом. Характеризує ознаки злочину. Називає види злочинів, наводить приклади. Описує елементи складу злочину, Оцінює наслідки злочину для конкретної особи, оточуючих і суспільства в цілому. Пояснює поняття «кримінальна відповідальність» та «покарання». Називає підстави кримінальної відповідальності та види покарань, що застосовуються до неповнолітньої особи, яка вчинила злочин, Розповідає про особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх. Називає правоохоронні органи України. Перераховує підрозділи, основні завдання, права і обов'язки Національної поліції України. Аналізує і розв'язує правові ситуації щодо адміністративних правопорушень неповнолітніх осіб. Висловлює власне ставлення до найпоширеніших адміністративних правопорушень неповнолітніх осіб. Аналізує і розв'язує правові ситуації із кримінального</p>	<p>Формування та закріплення навичок роботи з тифлозасобами. Складання правових схем, розгорнутого плану відповіді. Розвиток навичок написання конспекту за допомогою вчителя та самостійно. Розвиток пам'яті, формування логічного мислення. Формування навичок сприйняття матеріалу на слух та запам'ятовування опорних понять. Розвиток та формування навичок змістовного, логічного і зв'язного мовлення. Стимулювання самостійної пошукової діяльності учнів при роботі з різними джерелами інформації. Розвиток та формування навичок роботи з електронними джерелами, аудіокнигами, мережею Internet. Удосконалення вміння спостерігати та аналізувати отримані факти та інформацію.</p>

		<p>права. Висловлює власне ставлення до злочинів і причин підліткової злочинності. Імітує звернення до інспекторів патрульної служби. Висловлює власне судження щодо власної поведінки при спілкуванні з працівниками правоохоронних органів.</p>	<p>Міжпредметні зв'язки. Удосконалення вміння логічно і змістовно формулювати та висловлювати власну думку. Формування навичок застосування набутих знань у повсякденному житті. Розвиток навичок роботи з державними електронними системами НПА.</p>
Розділ 7. Твоя подорож у світ юридичних професій			
1	<p>Які юридичні професії існують. Статус і повноваження суддів. Слідчий і прокурор. Адвокат і нотаріус. Коли й як звертатися до правника. Зустрічі з незрячими юристами та представниками поліції.</p>	<p>Називає окремі юридичні професії та основні вимоги до осіб, які бажають працювати за юридичним фахом. Аналізує і розв'язує ситуації, в яких особа звертається до правника. Висловлює власну думку щодо популярності юридичних професій у світі.</p>	<p>Розвиток навичок змістовного, логічного і зв'язного мовлення. Удосконалення вміння логічно і змістовно формулювати та висловлювати власну думку. Соціалізація учнів через зустрічі з представниками юридичних професій та правоохоронних органів.</p>
1	Урок узагальнення	<p>Учень/учениця Аналізує вивчений матеріал, застосовує поняття. Розвиває навички роботи з юридичною літературою.</p>	<p>Розвиток навичок змістовного, логічного і зв'язного мовлення. Удосконалення вміння логічно і змістовно формулювати та висловлювати власну думку. Формування навичок застосування набутих знань у повсякденному житті.</p>
1	Резерв		